

Staeltje *natuur*

nummer 97

januari 2025

Uitgave van de vereniging 'Vrienden van het Staelduinse Bos'

Informatie

Vereniging 'Vrienden van het Staelduinse Bos'

U steunt ons vanaf minimaal € 7,50 per jaar, extra giften hierbij zijn zeer welkom. Het lidmaatschap loopt van 1 januari t/m 31 december. Als u lid wordt na 1 oktober bent u automatisch lid voor het volgende jaar. Opzeggen kan per e-mail of schriftelijk vóór 1 november, anders loopt het lidmaatschap automatisch door in het volgend kalenderjaar.

Bankrelatie: IBAN: NL02 ABNA 0476 8918 09
ten name van: Vereniging Vrienden van het Staelduinse Bos

De Belastingdienst heeft de Vereniging aangewezen als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Schenkingen, giften en nalatenschappen zijn voor u fiscaal aftrekbaar en de vereniging hoeft geen belasting te betalen over het binnengekomen bedrag. Alle informatie vindt u op onze website bij:

www.hetstaelduinsebos.nl/contact.html#ANBI
RSIN/Fiscaal nummer ANBI: 8137.44.519
Kamer van Koophandel; nummer 40397221

Algemene informatie en afspraken groepen:

D. van Drongelen, telefoon 0174 - 63 14 27
of e-mail naar: aatendiek@gmail.com

Correspondentieadres en ledenadministratie:

E.M. Keizer-Boogh
Riemtale 2
3155 ND Maasland
telefoon 010 - 592 52 98
e-mail: staelduinsebos@hotmail.com

Redactie: R. Arnold
E-mail redactie: redactie@hetstaelduinsebos.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord door Aad van der Knaap	2
In memoriam Karel Gort	3
Excursies en evenementen 2024-2	4
De fithockeyers van H.V.W. lunchen in d'Oude Koestal	6
Bezoekersaantallen 2024	7
Gedicht 'Herfst'	7
Verkeersregelaars gezocht	8
Filmprogramma van januari t/m juni 2025	9
Tentoonstellingscommissie	10
Excursies 2025	11
Jaarverslag juli 2023 - juni 2024	12
Belevenissen in 38 jaar Staelduin	16
Gedicht 'Bof'	19
Notulen van de Algemene Ledenvergadering	
Staelduindag op 29 juni 2024	20
Kinderpagina	22
Piekerpagina	24

Voor op- of aanmerkingen: redactie@hetstaelduinsebos.nl

Voorwoord door Aad van der Knaap

De laatste ledenvergadering ben ik gekozen als nieuw bestuurslid en mag ik mij aan u voorstellen in dit voorwoord van 't Staeltje Natuur. Ik ben afkomstig uit Naaldwijk en het Staelduinse bos ken ik van vroeger via de scouting. Bij de welpen met logeren op de Staelduinhoeve en later ook kamperen bij het bos. Daarna bleef het bos altijd een plek waar je soms naar toe gaat voor een wandeling. Met een echtgenote afkomstig uit de omgeving van het Drents-Friese Wold is het maar een klein bosje, maar toch groot genoeg om toen onze 3 kinderen klein waren, daar regelmatig door heen te struinen. In 2012

werden we lid van de Vrienden van het Staelduinse bos, ter ondersteuning van hun activiteiten. Ik heb 42 jaar gewerkt bij de bloemenveiling Royal FloraHolland. Gestart bij het bemiddelingsbureau en de langste periode op de afdeling coöperatiezaken. Naast mijn gezin was ik tevens actief in het bestuur van Groei & Bloei afdeling Westland en enkele landelijke commissies van Groei & Bloei. Verder slokte de jaarlijkse organisatie van de Nationale Zomerbloemententoonstelling in de Oude Kerk in Naaldwijk veel van mijn vrijetijd op. Door mijn pensionering in 2021 en het stoppen van de bloemententoonstelling in Naaldwijk kwam er meer ruimte in de agenda om andere zaken te doen. Omdat ik natuureducatie belangrijk vind, leek het mij zinvol te kijken of ik iets voor de Vrienden van het Staelduinse bos kon betekenen. Dit werd doorkruist door de vraag om als juryvoorzitter de organisatie en begeleiding van de Internationale productcompetities tijdens de Floriade 2022 in Almere te verzorgen.

De presentatie van de Vrienden van het Staelduinse bos bij de seniorenclub van de bloemenveiling was de aanleiding om het contact weer aan te halen. Momenteel ben ik al enkele keren als gastheer actief geweest in de d' Oude Koestel en hoop ik dat we elkaar mogen treffen in 't bos. Dat met de huidige plannen van het Zuid-Hollands landschap meer wordt dan alleen een klein bosje!

In memoriam Karel Gort

In november 2024 is onze vrijwilliger Karel Gort overleden. Hij is vele jaren natuurgids geweest bij ons.

Ook was hij altijd bij de Paasspeurtocht actief als verkeersregelaar. Verder bracht hij tweemaal per jaar een deel van de Staeltjes natuur rond in Hoek van Holland.

We zullen zijn inzet en natuurkennis missen en wensen zijn familie en vrienden veel sterkte met dit verlies.

Excursies en evenementen 2024-2

12 juni: Natuurbegraven Nederland, bijeenkomst met 8 personen.

23 juni: Publieksexcursie, zomerwandeling met 23 personen.

2 juli: Groepje studenten met een excursie, 12 personen.

7 juli: Scoutinggroep uit Oudenbosch, "Met een tas het bos in", 10 meisjes.

14 juli: Scoutinggroep van Armand Brussee, "Met een tas het bos in", 3 groepen.

4 augustus: Publieksexcursie; parachutistenwandeling met eerst een filmpje met 22 personen.

4 augustus: Orthodox kinderkamp, "Met een tas het bos in", 20 kinderen.

11 augustus: Excursie van ZHL medewerkers van de donderdag met een excursie, 15 personen.

29 augustus: Rehobothschool uit Naaldwijk, groep 8 met een les over de oorlog, 23 leerlingen en 2 leiding.

31 augustus: Familiefeestje van Arnand Veldhuizen, excursie, broodjes en koffie, 15 volwassenen en 13 kinderen.

8 september: Publieksexcursie; parachutistenwandeling met eerst een filmpje met 20 personen.

10 september: Vrouwenvereniging Hanna uit Den Haag-Scheveningen, excursie en koffie drinken, 12 dames.

12 september: Natuurmonumenten en Natuurbegraven, bijeenkomst met 9 personen.

2 oktober: De Prins Willen Alexanderschool uit De Lier, WNT-herfstexcursie, groep 3 met 25 leerlingen en leiding.

3 oktober: De Wegwijzer uit 's-Gravenzande, WNT-herfstexcursie, groep 3 met 25 leerlingen en leiding.

4 oktober: De Kameleon uit 's-Gravenzande, WNT-herfstexcursie, groep 3B met 23 leerlingen en leiding.

6 oktober : Publieksexcursie, herfstwandeling met 30 personen.

8 oktober: 't Startblok uit Honselersdijk, WNT-herfstexcursie, groep 3 met 19 leerlingen en leiding.

10 oktober: De Kameleon uit 's-Gravenzande, WNT-herfstexcursie, groep 2/3H met 18 leerlingen en leiding.

10 oktober: Klootschieten van de hockeyveteranen uit Naaldwijk met 19 personen.

11 oktober: Herman Broerenschool uit Naaldwijk, WNT-herfstexcursie, groep SO Groen met 13 leerlingen en leiding

13 oktober: Parachutistenfilm, de lange, met 20 personen.

15 oktober: De Kameleon uit 's-Gravenzande, WNT-herfstexcursie, groep 3A met 23 leerlingen en leiding.

16 oktober: Bernadetteschool uit Naaldwijk, WNT-herfstexcursie, groep 4a met 24 leerlingen en leiding.

18 oktober: Bernadetteschool uit Naaldwijk, WNT-herfstexcursie, groep 4b met 25 Leerlingen en leiding.

19 oktober: Familie reunie van Gre Kuijvenhoven, korte parafilm en wandeling met koffie, 10 personen.

22 oktober: 't Startblok uit Honselersdijk, WNT-herfstexcursie, groep 3b met 18 leerlingen en leiding.

23 oktober: De Kameleon uit 's-Gravenzande, WNT-herfstexcursie, groep 3c met 24 leerlingen en leiding.

25 oktober: Jozefschool uit Schipluiden, zelf kaboutertocht en in d'Oude Koestel rondkijken en filmpje, 65 kleuters en leiding.

25 oktober: Het Dwaalspoor, paddestoelencursus en wandeling in het bos met koffie, 15 personen.

6 november: De Hoogvlieger uit Naaldwijk, WNT-herfstexcursie, groep 3/4 met 23 leerlingen en leiding.

10 november: Parachutistenfilm, de lange, 39 personen.

11 november: Klootschieten en lunch met fithockey Naaldwijk.

De fithockeys van H.V.W. lunchen in d'Oude Koestal.

Iedere maandagmiddag van 13.30 tot 15.00 uur is er een groep mannen en vrouwen op het hockeyveld om ontspannen te fit hockeyen. Bij deze groep zijn vier vrijwilligers van de vrienden van het Staelduinsebos. Twee van hen waren bij het vrijwilligersuitje, o.a. de lunch in d'Oude Koestal, op 28 september jl.

Deze twee vrijwilligers waren toen erg enthousiast over "Jollies Catering" vandaar dat Wil en ik bedachten om dat voor onze jaarlijkse lunch met de fithockeys óók te gaan doen in d'Oude Koestal. Na overleg én de toestemming van Diek v. Drongelen zijn wij de lunch gaan organiseren. Daar kwam nog heel wat voor kijken! Op maandagmiddag 11 november was het zo ver. We waren met achttien mensen. Aan mooi gedekte tafels hebben we genoten van een heerlijke lunch en gezelligheid. Tussen de soep en de broodjes begonnen we aan

het eerste deel van een Pubquiz. Die werd met veel enthousiasme gespeeld door vier teams. Na de broodjes het tweede deel van de Pubquiz. Daarna de prijsuitreiking onder muzikale begeleiding van twee van onze mannen, Peter en Gerard, die hele vrolijke liedjes speelden op hun accordeon. Natuurlijk werd er volop meegezongen!

Leuk was ook dat de fithockeys op deze manier d'Oude Koestal, de tuin en het bezoekerscentrum hebben kunnen bezoeken.

We hebben een geslaagde, gezellige middag beleefd. Vanzelfsprekend na afloop opgeruimd en alles héél netjes achtergelaten.

De fithockey groep bedankt het bestuur voor het gebruik (tegen een vergoeding) van d'Oude Koestal.

Wil v. Solingen en
Gemma Feller

Bezoekersaantallen 2024

De vrijwilligers van de baliediensthouden ijverig bij hoeveel bezoekers er binnenwandelen tijdens de openingstijden. zo krijgen we een goed overzicht van de belangstelling voor de d'Oude Koestal. Bij de Paasspeurtocht zijn ca. 800 formulieren verkocht. We schatten het totaal aantal wandelaars op ongeveer het dubbele. In de maanden september en oktober waren we op woensdagmiddag geopend, en in de Herfstvakantie alle middagen. De bezoekers in groepsverband buiten de gewone openingstijden(vaak scholen met een excursie) staan op een andere plek in dit blad.

	zaterdag	zondag	woensdag	extra	extra	maandtotaal
januari	77	273				350
februari	123	238				361
maart	124	261				385
april	72	241		1500	Paasspeurtocht	1813
mei	98	115				213
juni	56	206				262
juli	61	196				257
augustus	119	203				322
september	52	406	66			524
oktober	361	683	199	202	herfstvakantie	1243
totaal	1143	2822	265	1702		5932

Herfst

*Het in vele herfsttinten gekleurde blad
dat z'n groene tijd thans heeft gehad
en in deze kortere dagen
door stormwinden en regenvlagen
verwordt tot smurrie en tot slijk
langs wegen en langs dijk
bezorgt ons in deze donkere tijden
prut waarin je lekker uit kunt glijden.*

Harm, de dichtende boer

Verkeersregelaars gezocht

Bij de Paasspeurtocht op 2e Paasdag (21 april 2025) zetten we altijd een aantal verkeersregelaars in, om het parkeren langs de Papedijk te organiseren. In de loop van de dag is het dan nodig om afwisselend eenrichtingsverkeer in te stellen. We zijn op zoek naar mensen die bij deze taak mee willen helpen. Met voldoende mensen kunnen ze elkaar afwisselen. We regelen dan dat u de online cursus "evenementenverkeersregelaar" kunt volgen, zodat u bevoegd bent om dit werk te doen. De gemeente stelt de regelaars aan en zorgt ook dat ze verzekerd zijn. De vereniging zorgt voor hesjes en portofoons. Iemand die voor een ander evenement de bevoegdheid al behaald heeft

(1 jaar geldig), hoeft de cursus niet opnieuw te doen. Nodig: Leeftijd vanaf 16 jaar en in staat zijn om geruime tijd staand werk te doen.

Aanmelden kan op ons mailadres: staelduinsebos@hotmail.com of telefonisch bij de fam. Keizer, tel. 010-5925298.

Op 21 september in het bos gevonden en naar d'Oude Koestel gebracht: twee ezels.

Gerard Helmich

Filmprogramma van januari t/m juni 2025

- Januari:** **"Rondom de Eendenkooi"**
Een oud filmpje over het onderhoud van een Eendenkooi, met veel dieren die daar in de rust van de omgeving leven. Filmlengte 24 minuten.
- De film "de Wadden" wordt in twee delen vertoond.
- Februari** **Deel 1 "De wadden"**
Een film uit 2001. Filmlengte 25 minuten.
- Maart** **Deel 2 "Geven en Nemen"**
Een film uit 2001. Filmlengte 25 minuten.
- April** **"De ijsvogel"**
Een film uit 2011, over een van de mooiste vogels van ons land. Filmlengte 8 minuten.
- Mei:** **"Het intieme leven van de dagvlinder"**
Dagvlinders in Nederland en Vlaanderen
Een film van de Vlinderstichting. Filmlengte 18 minuten.

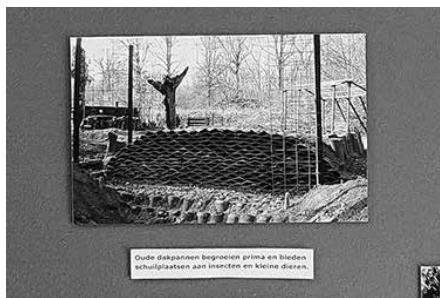
- Juni:** **"Uit met de vrijwilligers van het Staelduinse bos"**
Een boottocht door de natuur van Midden Delfland. Filmlengte 15 minuten.

*Het filmprogramma wordt verzorgd door:
Anton van der Salm*

Tentoonstellingscommissie

In het afgelopen jaar hebben we op de zolder een jaaroverzicht laten zien van alles wat er in de tuin bij het centrum groeit en bloeit. Daarbij zijn een aantal keren, bij het wisselen van het seizoen, de foto's aangepast. We hebben ook wat van de historie van de tuin weergegeven: van de heemtuin naar de goed verzorgde tuin, die het nu is. We hebben ook laten zien wat er gebeurde tijdens de aanleg met daarbij de mensen, die daaraan hebben meegewerkt. Voor de kinderen ligt er een memoryspel met foto's van bloemen.

De tuin is zomer en winter te bezoeken, ook buiten de openingstijden van het centrum. We weten dat dat veelvuldig wordt gedaan en dat de reacties op de tuin erg positief zijn. Diverse bruidsparen lieten hier de foto's maken. Voor het maken van een afspraak zie: <https://www.hetstaelduinsebos.nl/activiteiten.html#bruid>

Vanaf eind december hebben we iets heel anders op de zolder. Leden van de Dia en Fotoclub 's-Gravenzande hebben foto's ingestuurd met als thema: Natuur, bij voorkeur in het Staelduinse bos. De meeste foto's zijn gemaakt op herkenbare plaatsen in het bos, sommige op iets minder herkenbare plaatse en een paar duidelijk niet in het bos.

De Dia- en Fotoclub 's-Gravenzande bestaat sinds 1969 en heeft momenteel rond de dertig leden. Zij maken de foto's veelal digitaal en bewerken ze dan voor een bijzonder mooi resultaat. Wij laten dus een zestigtal van deze foto's zien in de wintermaanden tot half april 2025.

Daarna hebben we in de planning staan een expositie over een dier dat we allemaal kennen en dat steeds meer in de verdrukking komt, namelijk de egel.

Daar vertellen we over het leven van de egel, wat een egel nodig heeft om te kunnen overleven en op welke manier we daarmee kunnen helpen.

Gerrit Keizer

Excursies 2025

Knoppenwandeling:

zondag 2 februari om 13.30 uur.

Vogelexcursie:

zondag 13 april om 8.00 uur.

Zomerwandeling:

zondag 22 juni om 13.30 uur.

Herfstwandeling:

zondag 5 oktober om 13.30 uur.

Midwinterwandeling:

zondag 21 december om 13.30 uur.

Parachutistenwandeling plus korte film:

zondag 30 maart om 13.00 uur.

zondag 11 mei om 13.00 uur.

zondag 10 augustus om 13.00 uur.

zondag 14 september om 13.00 uur.

's-Gravenzande in de Tweede Wereldoorlog

(de volledige film zonder wandeling)

zondag 9 maart om 13.00 uur.

zondag 12 oktober om 13.00 uur.

zondag 16 november om 13.00 uur.

Bij de film graag 15 minuten van te voren aanwezig zijn, film begint op tijd.

De kosten voor alle activiteiten zijn € 3,- graag contant betalen.

Aanmelden bij:

Diek van Drongelen,
aatendiek@gmail.com of
0174 - 63 14 27

Jaarverslag juli 2023 – juni 2024

Vereniging Vrienden van het Staelduinse Bos

Onze vereniging heeft als doel voorlichting te geven over de natuur in het bos aan de bezoekers van het Staelduinse Bos. Het bezoekerscentrum d'Oude Koestal, de tuin, de excursies en ons verenigingsblad het Staeltje Natuur dragen hieraan bij. Inmiddels bestaat de vereniging ruim 50 jaar en is van groot belang voor het Westland en de ruime omgeving. We ontvingen afgelopen jaar ongeveer 6250 bezoekers. Alle werkzaamheden in de vereniging worden gedaan door vrijwilligers, die we bij deze hartelijk dankzeggen voor hun inzet. Ook een woord van dank aan onze leden en donateurs, zonder wie we geen uitvoering kunnen geven aan de door ons gestelde doelen.

Tuin

De tuin wordt in alle seizoenen druk bezocht door de vele wandelaars die het bos en/of d'Oude Koestal bezoeken. Door het vele werk van de tuinploeg ziet de tuin er fantastisch uit. We krijgen dan ook vele complimenten

Excursies, groepen en diverse activiteiten. Vele groepen hebben het afgelopen jaar het bos en d'Oude Koestal bezocht, soms alleen voor een excursie, soms voor een combinatie excursie met bezoek aan d'Oude Koestal, soms alleen voor een bezoek aan d'Oude Koestal. 9x Publieksexcursies; herfstwandeling, midwinterwandeling, knoppenwandeling,

vogelexcursie, zomerwandeling, 4 x parawandeling met korte film.

- 2x Lange parafilm.
- 7x WNT herfstexcursie.
- 8x WNT voorjaarsexcursie.
- 2x kaboutertocht.
- excursie Joke Boersma.
- schilderclub Peter Jacobs.
- BSO Kwest excursie.
- senioren fietsclub Midden Delfland koffiedrinken.
- 2x klootschieten hockeyveteranen.
- 2x workshop aquarel.
- lezing in Concordia.
- lezing voor de seniorenclub van de veiling Flora Holland.
- vogelvoer maken.
- Joop Raaphorst: film over Clingendaal, geschiedenis van het bos en koffiedrinken.

- VOEKS Wandelen en koffie drinken.
- film: de laatste kouwe tuinder.
- Probus Westland: koffiedrinken met korte parafilm en wandeling.
- Soroptimisten: statushouders met gezinnen, excursie, koffiedrinken en lunch.
- Natuurbegraven Nederland: vergadering en koffiedrinken.
- de Paasspeurtocht: was ook dit jaar, mede door het mooie weer, een groot succes met ca. 750 betalende deelnemers.

Aan alle vrijwilligers, die aan dit succes hebben bijgedragen, is een woord van dank zeker op zijn plaats.

Tentoonstellingen

De tentoonstellings- en inrichtingscommissie heeft 7 keer vergaderd. Op de werkavonden en deels overdag

worden de werkzaamheden aan tentoonstellingen gedaan.

Iedere maand draait in de filmzaal voor onze bezoekers een film van de maand. We zoeken versterking voor het verzorgen van de film van de maand en andere audiovisuele werkzaamheden. De commissie is volop bezig met inventariseren, opruimen en digitaliseren. We hebben een donatie ontvangen van Re-Sell voor het vervangen van de TL buizen door led verlichting.

Het aquarium wordt door Aad Dijk en Peter de Blooy verzorgd en bij hun afwezigheid voert Adriaan de Ruiter de vissen.

Wisseltentoonstellingen

- Het stuift hier.
- leententoonstelling 'water' van KNNV Delfland (jan + febr 2024)
- De Tuin (rest 2024) in de loop van

2024 wordt een gedeelte van de foto's per seizoen vervangen.

- 2x kleine tentoonstelling in het Woerdblok.

Planning: fototentoonstelling foto-club 's-Gravenzande, tentoonstelling Wereldoorlog in het bos en tentoonstelling over Egels.

Bouwcommissie

Het meeste schilderwerk op de bovenverdieping is gereed. De nieuwe dakramen zijn geplaatst. Ook het bos/weide diorama is heringericht en de ledstrippen zijn aangebracht in beide vitrines naast het diorama. Dank aan de vrijwilligers die hieraan hebben meegewerkt. Momenteel zijn we bezig met plannen voor de verbouwing van de toiletgroep. We hadden last van ongedierte (glanzende houtmier) die het oude hout aan het aanvreten was. Na behandeling door een ongediertebestrijder was het een tijdje rustig, maar kennelijk zijn de mieren weer wakker. Moet opnieuw aandacht aan worden besteed.

Vrijwilligers

De vrijwilligers hebben 4 keer vergaderd onder voorzitterschap van Anneke Storm. De WNT-excursiebegeleiders zijn 2 maal bij elkaar geweest om resp. de herfst en het voorjaar voor te bereiden.

Bestuur

Het bestuur heeft 4 keer vergaderd. Henk Trompetter is Aad Dijk opgevolgd als secretaris. We hebben een wijzigingsvoorstel voor de statuten op de vorige jaarvergadering besproken en van de vergadering een unaniem

akkoord gekregen. Op de tweede ALV op 2 september (nodig wegens te weinig leden op de eerste ALV) was men unaniem voor. Echter de notaris floot ons terug: de periode tussen de 1e ALV en de 2e ALV was conform de statuten te lang. Het huiswerk moest over: dus weer 2 nieuwe ALV's waarbij de voorstellen alsnog weer unaniem werden goedgekeurd. Inmiddels staat ook de handtekening van de notaris hieronder. Voor het vele vrijwilligerswerk, dat zij al jaren doet, zoals vanaf de oprichting bij onze vereniging in verschillende functies, waaronder bestuurslid van onze vereniging, en daarvoor een aantal andere functies bij de school in Heenweg, vrouwenvereniging en jeugdclub, heeft Diek van Drongeleen een koninklijke onderscheiding mogen ontvangen. Bij de uitreiking was een delegatie van het bestuur aanwezig.

Overleg met derden

Er is tweemaal overleg geweest met ZHL over het bos (ook over groot onderhoud) en de voortgang bij de Bonnenpolder.

We zijn naar de jaarbijeenkomst geweest van WNTweb. Architect van Haasteren is op bezoek geweest om de plannen te bespreken voor de verbouwing van de toiletgroep.

Redactie

Helaas is het ons nog niet gelukt een tweede redacteur te vinden voor 'Het Staeltje Natuur'; we zoeken alsnog een mederedacteur. Ca. 400 leden lezen het 'Staeltje digitaal', de rest wordt, op enkelen per post na, bezorgd door vrijwilligers, die we voor het trouw bezorgen bij deze bedanken.

Ledenadministratie

We hebben momenteel ca. 1030 leden. Er zijn dit jaar 36 leden bijgekomen. Het werven van leden alsmede vrijwilligers is een punt waar we veel aandacht aan moeten besteden. Dit vergt m.n. aandacht bij de grotere evenementen, publiekswandelingen en tijdens de openingsuren van 'd'Oude Koestel' door de bemanning. We hebben dit jaar 4 nieuwe vrijwilligers mogen begroeten en daar zijn we blij mee.

Archief

Al het archief materiaal wordt zorgvuldig opgeslagen. Er is dus ook veel gedigitaliseerd en buiten de d'Oude Koestel opgeslagen.

Henk Trompetter, secretaris

Belevenissen in 38 jaar Staelduin

In januari 1985 vroeg ik aan mijn man: "Is er hier nog iets anders dan 'Hoeveel glas he je' of 'wat schuift de slaai'?" Toen bracht hij me naar het bezoekerscentrum van het Staelduinsebos. Wie weet had hij er later spijt van, want op een gegeven moment zat ik er bijna dag en nacht. Eerst kwam ik als vrijwilliger en later werd ik lid.

Ik begon met excursies onder de bezielende leiding van Bep Mast. We kregen toen alle scholen van het Westland en Hoek van Holland en zo nu en dan van Maassluis. Ook kwamen er scholen van schoolkampen die logeerden dan in een schuur van de Antoniushoeve (die stond waar nu het grote bedrijf van Van de Wetering is). Daar moesten ze zelf koken. Er kwamen ook scholen van de Stael-

Bep Mast - Wennink

duinhoeve, daar werden maaltijden verzorgd. Een school kwam van Rotterdam-Zuid fietsen met een heel gemotiveerde lerares (veel allochtone kinderen). Zoals die kinderen zich gedroegen, daar kunnen veel andere scholen een voorbeeld aan nemen.

In juli 1986 werd mijn dochter geboren, die ging van het begin af aan mee, eerst in de kinderwagen, later lopend. Ik had al een gidsencursus gevolgd en werkte grotendeels met volwassenen, dus ik volgde in Delft een cursus met specialisatie jeugd.

Verder hadden we de boomplantdag. Elk jaar kwamen alle groepen van het 8e jaar van 's-Gravenzande naar ons bos. Ongeveer 300 kinderen, waarvan 150 naar het oosten gingen van het bos naar de vleermuizenbunker, waar Hugo Dorenbos iets over vleermuizen vertelde. De andere bleven bij d'Oude Koestel waar ze een speurtocht of excursie deden. Halverwege wisselden ze. Er werden natuurlijk ook bomen geplant, Jenny de Wit regelde deze dag. In mei 1998 wilde het ZHL het zelf doen. "Het regelt zichzelf wel", zeiden ze. Mede door het weer (het regende pijpenstelen) liep het moeilijk. Op de plaats waar nu een vogelkijk-scherm met plas is was toen een drassig weiland.

Ook zat ik in de tentoonstellingscommissie. We maakten toen veel dingen zelf, zoals egels met cocktailprikkers als stekels, vlinders van geverfde vitrage of nijlonkousen en ijzerdraad,

Mijneke, waterputten

vleermuizen van namaakbont. Okke Doornbos maakten prachtige tekeningen over verschillende biologische onderwerpen.

We hadden ook knutselmiddagen, die werden druk bezocht. De kinderen vouwden beestjes van karton, maakten een trekpop, een spin van een kast met pijpenragers, enz., soms timmerden ze nestkastjes.

Bas Verbruggen organiseerde de kerststalletjes activiteit. Hij maakte de stalletjes en Bep vd Tol en ik maakten gipsen beeldjes (Jozef, Maria, etc.). Die moesten dan een paar dagen drogen, mijn hele keuken stond vol. Bep zorgde voor de opgaven en de betaling. De kinderen konden dan op een bepaalde middag de beeldjes verven met hulp van Aad van Gaalen. Op een gegeven moment maakte we een kaboutertocht naar

voorbeeld van De Vlieten, een school uit de Lier. Het werd geopend door de kleinkinderen Elly Hamstra in kabouterpakjes en Martijn en Annelies Keizer en Marlies. Marlies en ik hebben avonden zitten kleuren voor de tien kabouters geplastificeerd op een stokje.

We hadden ook een heemtuin, een tuin waar de planten staan die in het bos voorkomen. Dat was in de stenen bakken die voor ons centrum staan. Vlakbij de achteruitgang zanderige grond met planten zoals duindoorn, duinroos e.d. dan een bak met minder zand, zoals zavel, daar groeide smeewortelen stinkgouwe e.d., dan een bak met minder zand grond met bijvoorbeeld sneeuwkllokjes en lelietjes van dalen, daar zorgde Elly en ik voor.

Ook deed ik ongeveer 10 jaar de notulen van de bemanningsvergadering. Dat was toen nog elke maand en altijd door dezelfde persoon. Verder kwam

de baliediensten erbij en was ik verdeeladres van de Staeltjes.

Toen had je nog geen leskisten bij de kinderboerderij in hier, maar alleen in Delft of Den Haag. Wij vroegen aan de scholen wat ze wilden lenen en dat gingen we in Delft halen en later weer terugbrengen. De leskisten konden gaan over: waterdiertjes, bodemdiertjes, het weer, de boerderij en vleermuizen e.d.

Uiteindelijk gingen er steeds meer scholen voor excusies naar Naaldwijk, ze konden er gratis terecht. Bij ons moesten ze nog één euro per kind betalen, waarvan we natuurlijk niet de kosten konden dekken. In Naaldwijk ging de gemeente langs de plas in het Prinsenvbos een educatief terrein aanleggen.

In 2001 richtte ik de jeugdnatuurclub op voor kinderen van 8 tot 12 jaar. We konden niet meer dan 20 kinderen hebben, we hadden altijd een wachtlijst. We hadden 4 begeleiders, Mary Thomson, Bep vd Tol, mijn dochter Marlies en ik en later ook ande-

Jeugdclub 2001-2009, Mary Thomson

21 september 1996

ren. We pakten één onderwerp per keer, bijv. spin, vleermuis, mossen en schimmels. We lieten eerst een filmpje zien over het onderwerp en legden er wat over uit. Dan ging de helft naar buiten en de anderen gingen wat knustelen. Ook gingen we uilenballen pluizen en voederplankjes voor vogels timmeren. Eens in het jaar hadden we een uitje, zoals we naar de egelopvang, eendenkooi of naar een boerderij. We waren bijna 10 jaar bezig toen twee jonge begeleiders weggingen en ik met Win Korteland overbleef, toen moesten we helaas stoppen.

Al deze activiteiten heb ik met veel plezier gedaan. Onze nieuwe vrijwilliger wens ik veel succes toe en hoop dat ons werk voortgezet kan worden.

Mijneke Kome

Bof

*Het geluk zat helemaal
mee tijdens mijn wandeling
in het bos.*

*Langzaam druppelde steeds
meer regenwater langs mij
heen, maar dat weerhield
mij er niet van om een
mooie ronde te wandelen.*

*Ineens was het geluk daar in
de vorm van twee roodborstjes
op een tak.*

*Voor het gemak bleven ze
mooi zitten, en zodoende
kon ik de beide prachtige
vogeltjes op de foto zetten.*

*Het regenwater bleef gestaag
doordruppelen, maar de
wandeling was zeker
de moeite waard.*

Tekst en foto: Dick Voogd

Notulen van de Algemene Ledenvergadering, Staelduindag op 29 juni 2024

gehouden bij d'Oude Koestel in 's-Gravenzande

Er zijn, inclusief bestuur, 20 leden/vrijwilligers aanwezig (presentielijst bij secretaris). Afmeldingen van Bep v.d. Tol, Helen Hulsebosch en Rudy Arnold.

1. Opening door de voorzitter en vaststellen van de agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Hij houdt een inleiding, waarvan hierbij een samenvatting:

- De nieuwe statuten zijn onlangs, op 17 juni door de voorzitter en notaris getekend en daarmee vanaf die datum geldig.
- We hebben 1 aftredend bestuurslid, Aad Dijk, die gezien zijn gezondheid zijn plaats ter beschikking stelt. In deze vergadering zal Aad van der Knaap zich voorstellen.

Als bestuur zijn we altijd op zoek naar mensen, die een eventueel aftredend bestuurslid willen opvolgen.

- Vrijwilligers zijn de belangrijkste mensen in de vereniging. Zij zorgen er voor, dat het werk, dat we willen doen, gedaan kan worden (ook het bestuur bestaat uitsluitend uit vrijwilligers). We zijn altijd op zoek naar nieuwe vrijwilligers met allerlei vaardigheden. Dit jaar hebben we 4 nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen.
- Tenslotte wil ik allereerst alle vrijwilligers bedanken voor al het werk wat afgelopen jaar is verzet in de hoop dat jullie dat komend jaar ook weer doen.
- De agenda wordt ongewijzigd goedgekeurd.

2. Notulen jaarvergadering 1 juli 2023

De notulen van de jaarvergadering van 1 juli 2023 worden goedgekeurd onder dankzegging aan de notulist.

3. Notulen ALV 16 maart 2024

De notulen worden ongewijzigd goedgekeurd.

4. Ingekomen post

Geen post die nuttig is om hier te vermelden.

5. Jaarverslag verenigingsjaar 2023-2024

De secretaris leest het jaarverslag voor. Bij de oproep aan het einde stelt Aad Dijk zich beschikbaar om de eenmansredactie van 't Staeltje aan te vullen en tevens Staeltjes in Hoek van Holland rond te brengen.

6. Jaarverslag Penningmeester

De penningmeester deelt de financiële stukken uit en licht ze toe.

7. Verslag kascontrolecommissie, benoeming nieuw lid

De commissie heeft de boeken gecontroleerd en in orde bevonden.

De commissie stelt voor het bestuur en de penningmeester decharge te verlenen. De vergadering gaat hiermee akkoord. Voor de kascommissie is geen nieuw lid nodig.

8. Verkiezing nieuw bestuurslid

Aad Dijk treedt af. We zijn hem veel dank verschuldigd wegens zijn toelozende inzet. Aad blijft vrijwilliger en zal nog een aantal taken blijven uitvoeren. Aangezien er geen tegenkandidaten zijn gekomen stelt het bestuur voor als nieuw bestuurslid Aad van der Knaap te benoemen.

Hoewel een aantal mensen hem al kennen wil hij zich in de vergadering wel even voorstellen: Ik woon met m'n gezin in Naaldwijk en ben gestart bij CCWS en heb daar diverse functies bekleed. Naast mijn werk ben ik jaren actief geweest bij Groei en Bloei Westland en in landelijke commissies. Ik was ook nauw betrokken bij de organisatie van de zomerbloemententoonstelling in de Oude Kerk. Ik heb mij aangemeld naar aanleiding van de presentatie van het bestuur bij de seniorenclub van Royal Flora Holland. De vergadering gaat akkoord met de voordracht en wordt Aad gekozen.

9. Rondvraag

Er zijn geen vragen voor de rondvraag.

10. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering.

Kinderpagina

Hallo allemaal,

Deze keer vertel ik over trek- en standvogels.

Het lijkt er soms op, dat een aantal vogels het hele jaar blijven, zoals bijvoorbeeld het roodborstje. Maar dat is niet altijd waar. Het roodborstje dat jij in de zomer in het bos ziet, kan in de winter worden afgewisseld door zijn neef uit het noorden en jouw roodborstje vertrekt dan naar de zon in het zuiden.

Vogels vertrekken vooral, omdat hun voedsel in de winter niet meer te vinden is. Zwaluwen eten bijvoorbeeld alleen insecten die ze in de lucht vangen en daarom moeten ze naar Afrika vertrekken waar nog wel voldoende insecten vliegen.

Energie voor de reis

Zoals jij energie nodig hebt om te sporten, heeft een kleine vogel natuurlijk veel energie nodig om dat lange stuk te kunnen vliegen. Sommige vogels eten hun buikje rond, zodat ze wel twee keer zo zwaar worden.

vogelzaad

Kinderpagina

Wintergasten.

Terwijl sommige vogels weggaan, zijn er andere vogels die juist naar onze bossen komen in de winter.

Dit zijn vogels die graag in een koud land hun nestje bouwen, maar de winter daar toch te koud vinden. Eén van die vogels is bijvoorbeeld de koperwiek. Deze lijkt een beetje op de lijster, maar heeft koperrode plekkjes op de zijkant van zijn borst, net onder de vleugels.

Wie blijft er?

De meest voorkomende standvogels zijn de ekster, de huismus, de meesjes, de merel en soms ook het roodborstje. Dit komt omdat ze meerdere dingen lusten, zoals bijvoorbeeld insecten en zaadjes.

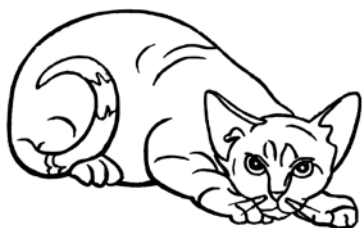
Hulp in de winter.

We hebben het hier al eerder over gehad en ik denk dat jullie hier voldoende over weten. Maar... start je met eten geven aan de vogels, stop dan zeker niet als het koud is!

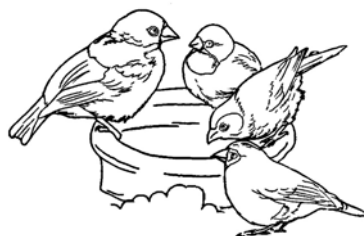
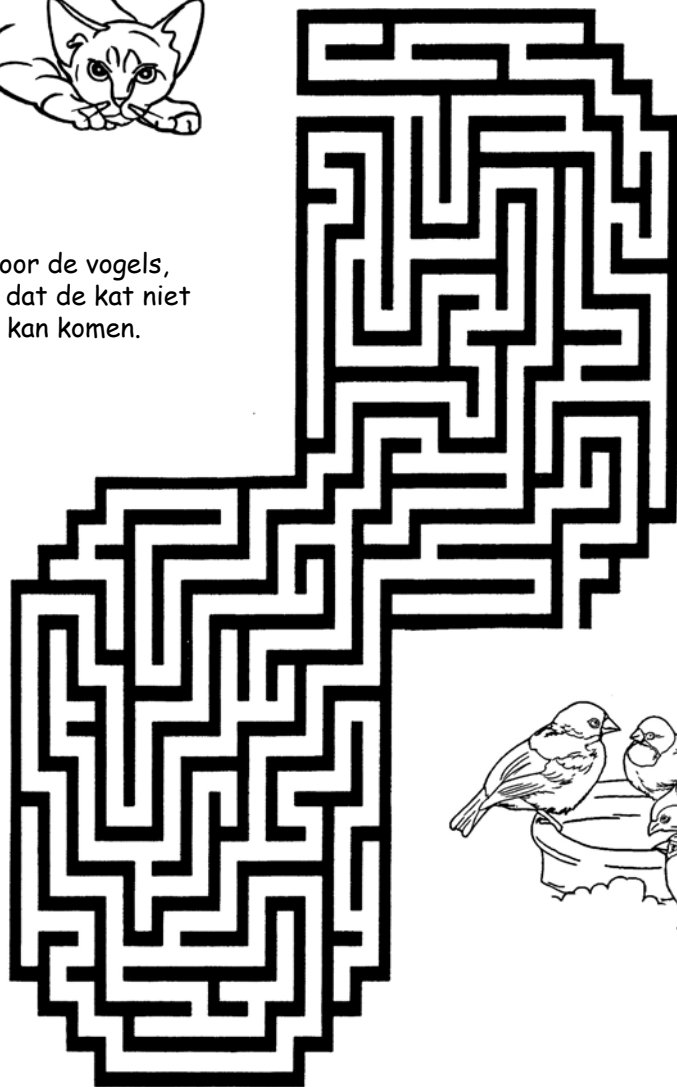
Maak een kalender.

Schijf in je schriftje welke vogels je ziet en waar. Zoek er plaatjes bij en plak die op. Als je die aantekeningen dan goed bekijkt en ieder jaar terugkijkt, kun je meteen zien welke standvogels en trekvogels je ziet. Veel plezier!

Zorg goed voor de vogels,
maar pas op dat de kat niet
bij het voer kan komen.

Informatie

Vereniging 'Vrienden van het Staelduinse Bos'

Bestuur

Voorzitter: G. Keizer
Secretaris: H.K. Trompetter
Penningmeester: R. van Scherpenzeel
Leden algemeen: C. van den Berg-de Boon
A.G.M. van der Knaap
D. van Drongelen-Sevenhuijsen
J.M. Storm-Paalvast

Eigenaar van het bos:

Stichting Het Zuid-Hollands Landschap
Olof Palmestraat 18, 2616 LR Delft
telefoon 010 - 272 22 22
www.zuidhollandslandschap.nl
e-mail: info@zhl.nl

Beheerder Staelduinse Bos:

F. Spreen, Peppellaan 2, 2691 NG 's-Gravenzande
(Kantoor bos), telefoon 06 - 51 77 31 76)

Regiokantoor Kuststreek (bezoek alleen op afspraak):

Strandweg 17, 3151 HV Hoek van Holland
telefoon 010 - 272 22 22
e-mail: regio-kuststreek@zhl.nl

ISSN 0920 - 2277 Staeltje Natuur

Bezoekerscentrum

d'Oude Koestal in het Staelduinse Bos

Peppellaan 1,
2691 ND 's-Gravenzande

Is op de volgende tijden geopend:

Het gehele jaar:

zaterdag	13.00 - 16.00 uur
zondag	11.00 - 16.00 uur

In september en oktober:

woensdag	13.00 - 16.00 uur
zaterdag	13.00 - 16.00 uur
zondag	11.00 - 16.00 uur

Extra openingstijden herfstvakantie, zie de website.

Binnen kijken is

Voor bezoeken in groepsverband dient tevoren tijdig een afspraak te worden gemaakt met Mevr. D. van Drongelen; telefoon 0174 - 63 14 27.

Buiten meer zien

Let op! Het Staelduinse Bos, waarin het bezoekerscentrum is gelegen, is toegankelijk tussen zonsopgang en zonsondergang.

Internet:	www.hetstaelduinsebos.nl
E-mail:	staelduinsebos@hotmail.com
Facebook:	www.facebook.com/hetstaelduinsebos
Telefoon:	0174 - 41 73 51 (alleen tijdens openingstijden)